

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak helyben, házhoz hordva:
Félévre 3 kor., 50 fill. | Egy hónap 60 fill.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Dr. Kiss Pál. Telefon-száma: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. | Negyed évre 3 kor. 50 fill.
Fél évre 7 " | Egy hónap 1 " 20 fill.

Amerikában

harsogó örömmel, lobogó lelkesedéssel és a magyar szíveket eltöltő nagy szeretettel fogadták az amerikai magyarok szombaton Károlyi Mihály grófot és a kíséretében levő magyar ellenzéki politikusokat.

Az amerikai függetlenség diadalmos kivívásának emléknapiján, a szabadság és demokrácia hatalmas hazájának a főnségesen gyönyörű ünnepén érkeztek meg a hazájuk során bánkódó szomorú magyarok, az amerikai szabadság levegőjében élő magyarok közé.

A fogadtatás imponáló nagyszerűsége fényes tanúságot tesz az amerikai magyarság hazafias együttérzéséről.

Amerikába szakadt testvéreink ott, a szabadság hazájában is megmaradtak magyaroknak. De szívük megtelt a szabadság intézményeihez való ragaszkodással, a demokrácia iránt érzett lelkesedéssel. Amellett, hogy megmaradtak a hamisítatlan demokrácia főnséges kultuszában meg nemesedtek érzelmeik és gondolataik.

Semmi sem természetesebb, mint az, hogy megismervén és mérvén a szabadság és demokrácia évszázados intézményeinek, a polgárság vérévé vált függetlenségnek nagy áldását, még fogékonyabbá lettek magyar hazájuk sorsának szerencsétlensége iránt. Idehaza elkéserezték őket a szegénység és a szegénység dőlősen lenéző hatalmi embertelenség, idahaza meggyűlölték a szabadságellenes uralmat, mely a népre csak kötelességeket és terheket ró, de élő, érvényesülő jogokban nem részesíti.

Ez az elkéserezés és ez a gyűlölet adott vándorbotot a kezükbe. Ott Amerikában megtanulták, hogy embereket és nemzeteket csak a szabadság, a függetlenség, az igazi demokrácia tehet erőssé és boldoggá, mert emberek és nemzetek csak a szabadság és demokrácia intézményeinek birtokában szereshetik meg a boldogulás és meg erősödésnek úgy anyagi, mint erkölcsi eszközeit.

Természetes, magyar hazájuk számára is óhajják azokat az intézményeket, amelyeknek emberekre és nemzetekre boldogító hatásairól közvetlenül meggyőződtek.

De ott, Amerikában, megtanulták azt a nagy demokratikus igazságot is, hogy a sikerekért fáradni, dolgozni, harcolni, áldozni kell. Persze, hogy örvendeznek és lelkesednek azon, ha látják, hogy a magyar hazájukban is erős lendülettel indult meg az az áramlat, mely harcra száll a szabadságért és demokráciáért s mindazért, ami a két főnséges fogalom megvaló-

sításához fűződik. Az ő elméjük és lelkük már kiművelődött az ilyen természetű harc méltánylására s a demokratikus igazságok felismerése mellett hazafi lelkük lángolása őket is beleviszi ebbe a nemes és szent harcba.

Pedig ők onnét, Amerikából, csak sejtik Magyarországot mostani rettenetes helyzetét. Közvetlenül nem látják a durva erőszak rombolását, a korrupció alávalóságait, egy bűnös, gonosz és sijas rendszer gerzsdálkodását. Közvetlenül nem érzik a Tisza-uralom szabadságellenes és erkölcsstelen munkája nyomán támadó fájdalmakat, nyomorúságokat és szegyeneket.

Ha Károlyi Mihály gróf és társai megszöjőlké előtűnk a mai Magyarországot képét, ezt a visszariadó borzalmasságot, mely Magyarországot visszavetette a szolgaságba, a durva hatalomtól való rettegettségbe, a rajunk élő idegen érdekekhez kötött függőségbe; ha megtudják, hogy itt mindannak ellenkezője megy végbe, mint amit a polgári szabadság, a nemzeti függetlenség s a világot átjáró demokrácia követel; ha megtudják, hogy itt a féktelen hatalmi zsarnokságnak a korrupcióval végbement pártása micsoda undorító fajtalansággal kéjeleg a jogok és szabadságok romlásában; még fokozódni fog nemes áldozatkészségünk a mi hazafi törekvéseink javára.

Abban a szinte rémes és félelmetes sötétségben, amely a mi magyar közéletünket körülveszi, jóleső bizalomnak érzéseit váltja ki lelkünkben az amerikai magyarság magatartása és demokratikus törekvéseinkhez való nemes csatlakozása.

A szerajevói merénylet újabb részletei.

A hercegnő előbb halt meg. — Még harminc bomba.

A nagy tragédia utolsó felvonását is eljátszották, de az izgalom még mindig nem csillapodott. A szerajevói merénylet újabb, eddig ismeretlen részleteit közölik, amelyek mindenütt szenzációt fognak kelteni.

Nagy érdeklődéssel néznek a mai közös minisztertanács elé, a melyen a magyar miniszterelnök is részt vesz. A tanácskozáson első sorban a merénylet szemben szükséges intézkedéseket tárgyalják tárgyalt.

A hangulat után itelve, a pillanatban nem kell tartani attól, hogy a helyzet a monarchia és Szerbia között kiélesedjék és egyelőre a demarche is elmarad.

A hercegnő előbb halt meg. A szerajevói merénylet újabb

részleteit tudjuk most meg egy személyiségtől, aki a meggyilkolt trónörökös legszűkebb környezetéhez tartozott és a borzalmas gázettet egész közeiről látta. Ezek az újabb részletek rendkívül szenzációsak.

Eddig az összes tudósítások azt állították, hogy a trónörökösöt felesége tüeltte, mert Ferenc Ferdinándot a gyilkos golyó rögtön megölte, míg a hercegnő még körülbelül egy negyed óráig élt. Ez nem igaz. Amikor a hercegnőt a gyilkos golyó találta, férje nyakába borult és átölelte.

Csak pár pillanattal később érte a golyó a főherceget. Harrach Ferenc gróf, aki látta, hogy a trónörökös megebesült, ezt kérdezte:

— Királyi fenség, nagyon szenved?

A főherceg a fejét ránta és azt válaszolta:

— Semmi az egész.

Morsej András báró, aki ezalatt Grein hadnaggyal a merénylet helyére vetette magát, rémülettel látta, hogy a trónörökös halálosan megebesült. Megfogta Ferenc Ferdinánd kezét és azt kérdezte:

— Királyi fenség, mondjak valamit a gyermekeknek?

A trónörökös azonban már nem adott választ. elvesztette az eszméletét.

Egy negyedórával később meghalt, míg a hercegnő a gyilkos golyótól találva, rögtön kiszövedett.

Még harminc bomba.

A gyilkos Principet körülvevők minden oldalról az összeesküvők és a tiszteknek — akik a merénylet helyére vetették magukat — karddal kellett utat csinálniuk.

Egy városi rendőr, akit Morsej báró, szolgálattevő kamarás felszólított, hogy lépjen közbe, oly gyanusan viselkedett és annyira elárulta, hogy részben az összeesküvésben, hogy egy tiszt rögtön levágta.

A bosznia-hercegovinai muzeumban, amelyet a trónörökös párnak meg kellett volna látogatni, harminc bombát találtak. Husz összeesküvőt rögtön letartóztattak. A két merényletből és hogy sok helyen bombát találtak, arra lehet következtetni, hogy sokkal több a bűnös, mint eddig sejtették.

Egy szerb hivatalnok, aki a vizsgálóbíró jegyzője volt, oly gyanusan viselkedett a jegyzőkönyv felvételénél, hogy egy tiszt nem tudva magán tovább uralkodni, kijelentette, hogy rögtön leül a kardjával, ha nem viselkedik más-kép.

Az is igaz, hogy annak a pópának a lakásán, aki a szerajevói tüntetésekkor az ablakán át kilőtt, egy nagy képet találtak, amely szerint Péter szerb király, hadseregének élén, mint győztes hadvezér, bevonul Bécsbe.

Képviselőválasztók összeírása.

A polgárság figyelmébe.

A választói névjegyzék összeállítása július 10-én megkezdődik s tart augusztus 10-ig. Mindazon polgárnak, aki a névjegyzékbe fel akarja magát vettetni, jelentkezni kell az összeíró küldöttség előtt s fent jelzett idő alatt bármely hétköznapon délelőtt 8—12-ig a városháza kistanács termében. Ez alkalommal a választói jogosultságot kell igazolni, mely, ha sikerül, az illetőt beveszik a névjegyzékbe. A jogosultság igazolása akként megy, hogy az illető polgár megjelenik az összeíró küldöttség előtt és előterjeszti bizonyítékait, bizonyítványait, melyek a következők:

1. Jogcíme van a felvételre először is annak, aki már a tavalyi névjegyzékben is benne volt, feltéve, hogy itt helyben volt beírva és az adó alapja nem csökkent.

2. Felveszik a névjegyzékbe, aki VI. elemiről szóló bizonyítványt fel tud mutatni, 30 éves és még ezenkívül a következő jogcímei közül egyet, akármelyiket igazol:

a) legalább két korona állami adót fizet.

b) Ipari vagy kereskedelmi üzletben rendes munkás (segéd).

d) Gazdasági vezetőmunkás.

e) Egy munkaadónál három éve szolgál.

f) választói jogosultsággal bíró szülői segítő családtagja.

g) A katonaságnál altiszti fokozatot ért el.

3. Felveszik azonban azt is, aki 4 elemiről szóló bizonyítványt vagy ezzel egyenrangú írás-olvasási vizsgát igazoló okmányt mutat fel 30 éves és még ezenkívül a következő jogcímei közül egyet akármelyiket igazol:

a) Legalább 20 korona állami adót fizet.

b) Ipari vagy kereskedelmi üzletben rendes munkás, (segéd) aki már három éve dolgozik jelenleg egy szakmában.

d) Gazdasági vezetőmunkás.

e) Egy munkaadónál legutóbb 5 évig szolgált és most is ott szolgál.

f) Választói jogosultsággal bíró szülői segítő családtagja.

g) A katonaságnál altiszti fokozatot ért el.

4. Aki írni-olvasni nem tud, annak 40 korona állami adót kell igazolni és 30 éves életkort.

5. Aki gimnáziumot, reáliskolát vagy ezekkel egyenrangú más iskolát sikerrel végzett, annak még egyetlen kötelességet kell igazolni, a 24 éves életkort.

— A közig. bizottság ülése. Czánádvarmege közigazgatás bizottsága holnap, szerdán délelőtt tartja meg Markovics Manó dr. főispán elnöklésével július havi rendes ülést.

Gyilkos merénylet a nagy-csanádi éjjeli őr ellen.

Megszurkálták az éjjeli őrt.

Veszede mes három legényt tartóztatott le tegnap a nagy-csanádi csendőrség. A legények alaposan beszélve nekimentek az őket csendre intő éjjeli őrnök s úgy összeszurkálták, hogy alig maradt életben, sőt ha a csendőrség a szerencsétlen ember jajtására oda nem siet, talán halálra szurkálják szegényt.

A vakmerő merényletről tudósításunk a következő:

Három nagy-csanádi legény nagy áldomást ivott a nagy-csanádi vendéglőben, ahonnan berugott állapotban rugta ki őket a korcsmáros egy éjjel felé.

A három legény, kiknek neveit az új sajtótörvény értelmében nem lehet kiírni. Lám lám milyen üdvös is ez az új sajtótörvény, megóvja a garázda bicskázó, erőszakos legényeket a nyilvános kipellengérezéstől. Legalább máskor is megteszik gondolva, hogy nyilvános megszegésük úgy sem éri őket, duhajkodva, lármázva végig az utcán. A nagy zajra előkerült az éjjeli őr, Damjan János és csendre intette a legényeket, akik az éjjeli őr felszólítására azzal feleltek, hogy bicskáikkal nekimentek az éjjeli őrnök s össze-vissza szurkálták.

A megtámadott ember az első szurások után a földre zuhant s kétségbeesett hangon kiáltott segítségért.

A segélykiáltásokra figyelmesek lettek az utcán cirkáló csendőrök s nyomban a jajtás irányában siettek. Mégis találtak hamarosan a véreben fetrengő embert, kit a bestialis legények még akkor is ütöttek-verték.

A megjelent csendőrök a kegyetlen legényeket nyomban letartóztatták, vasraveztek beszéltették őket a fogdába.

A súlyosan sérült embert pedig nyomban beszéltették a kórházba, ahol most élet halál között lebeg.

Tanitógyűlés Makón.

A békésbányai református egyházmegyei tanítóegyesület közgyűlése.

Ma délelőtt a békésbányai református egyházmegyei tanítóegyesület tartotta meg Makón a városi székhelyű nagyteremben, Czirbus István elnöke alatt XII. éves rendezés közgyűlését.

A tanítóknak mai közgyűlése valóságos kis kultúrnapot képezett Makón. Az elhangzott felolvadások, értekezések, nemkülönben a tagok részéről történt szakkerü hozzászólások hatalmas arányokban emelték a közgyűlés szintjét és így maga a közgyűlés az egységes tanítás, az oktatás nevelés fejlesztésének tett szemmel látható szolgálatot.

Már maga a tartalmas és nagy lendülettel elmondott előki megnyitó nemcsak sok helyes nevelési elvet hangoztatott, de abban Cirbus István elnök lankadatlan munkára buzdította messze vidékről idesereglett tanító társait.

Mágori Sándor a közgyűlés általános figyelme között népe-

velésünk általános hibáiról értekezett sok tapasztalattal, a gyakorlati tanító hozzáértésével. Lapunk szűk tere nem enged meg, hogy e szakkerü értekezés minden észrevételével foglalkozzunk, de azt el kell ismerni, mint arra maga az előadó is helyesen rámutatott, hogy népevelésünknek legnagyobb hibája a beiskolázatásról szóló törvénynek hibás végrehajtásában található fel. Különösen kiemelte az előadó, hogy Makón milyen rosszul hajlik végre a beiskolázási törvényt.

Mányoki Béla dobozi tanító értekezésében azt bizonyította be, hogy a tanító a mai tananyag beosztása mellett annyira túl van terhelve, hogy helyes munkát nem végezhet.

Legnagyobb sérelme a mai, de különösen a felekezeti tanítónak a nyugdíjtörvény, mely igen mostohán intézkedik a tanítók munkaképességének esetére és hátramaradottainak ellátására. E sérelmekről Szabó Imre hmvásárhelyi tanító értekezett és terjesztett be helyes javaslatot, melyet a közgyűlés el is fogadott.

Végül néhány indítványt tárgyaltak, majd a tisztújítást ejtették meg, azután pedig bankettre gyűltek össze a tanítók, melyen igen sok pohárköszöntő hangzott el.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Julius 8. szerda. Róm. kath. Erzsébet kir. Protestáns Erzsébet kir. Görög orosz június 25. Febr. és trs. Nap kel 4 óra 11 percek, nyugszik 7 óra 57 percek.

Időjárás. Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sürgönyprognózis: Meleg, száraz. Hőmérséklet: 24-8. C.

Melyik névjegyzék irányadó az új választók összeírásánál? A törvénykezési gyorstalpaló munka egymásután mutatja az új törvényeknél a visszas helyzeteket. A választói törvénnyel kapcsolatban egyik városi központi választmány legutóbbi ülésén vita merült fel arra nézve, hogy az új névjegyzék az irányadó? A polgármester erre nézve táviratiig kért felvilágosítást a belügyminisztertől. A miniszter ma táviratban közölte az illető várossal, hogy az 1913-as névjegyzék az irányadó. Tehát még van az az abszurdum, hogy aki 1914-ben a névjegyzékben van, az kénytelen magát újra igazolni, viszont, akiknek 1913-ban volt szavazójoga, de 1914-ben elvesztette, az most újra megkapja. Ilyen következetes és bölcs az új választói törvény.

Milyen időnk lesz? Julius választási napjai: 10, 15., 20., 22., 23., 26., 28. és 30-ra esnek. A 10-ik viharos vagy zivataros jellegű lesz, de a meleg időt nem akadályozza meg, úgy, hogy ezt követően is tovább tart száraz jelleggel csak a 20-iki hoz hőszűyedést, szűy, esetleg viharos vagy zivataros időt, csapadékkal, 22-ikével ismét a meleg jelleg fejlik, míg 26-ika feletle változó időt van hivatva bevezetni legfőként szűy, esetleg zivatarral, míg a csapadék erősebb kifejlődése 28. hatáskörében várható. A zivatrosok több esetben jéggel is járhatnak.

Ugyvédek egymás ellen. A makói ügyvédeknek egymást közt való karli helyzetére jellemző büntető per tárgyalta ma a makói büntetőjárásbíró. Dallos Sándor dr. ült a vádlottak padján s főmagánvádióként Dózsa Ferenc dr. szerepelt. Azt panasolta Dózsa, hogy Dallos őt rágalmozónak illette. Vádlott beismerésben volt, de azzal védekezett, hogy jogos felháborodásában a jogos magánérdekei megóvása végett használta főmagánvádló ellen az inkriminált kifejezést, mert Dózsa az állította róla, hogy egy ügyben tisztességtelenül járt el. E miatt Dallos becsületsértés vétsége című vádat is emelt Dózsa ellen. Ma a vádló tanult hallgatták ki. Azok előadták a vádlott cselekménye körülményeit is. Vádlott is tanukra hivatkozott, akiknek a kihallgatása végett azonban elnapolták a mai tárgyalást.

Háilozás. Sulyos csapás érte a makói gör. kath. egyház köztisztviselőiben álló lelkesét, Borlán Jánosi. Edesanyja, özv. Borlán Gergelyné, született caernefalvi Jorbán Julianna élete 84 évében ma hirtelen elhunyt.

Posta és távirat munka az aratások alatt. A kereskedelemügyi miniszterrel egyetértéssel elrendelte, hogy a posta és távirat szolgálatokat aratási idő alatt ki kell szélesíteni s erről a várost értesíteni. Bővebben nem magyaráz a két kegyelmes ur, de megbízható forrásból vett értesülésünk szerint a kibővítés alatt azt kell érteni, hogy a posta és távirat hivatalos órák letele után is köteles a hatóság rendelkezésére állani, amit a gyakran előforduló aratási sztrájkok miatt rendelt el a kegyelmes ur.

A nagylaki vásár. A nagylaki nyári vásár folyó hó 11 és 12-én lesz megtartva, szombaton az állatvásárral kezdődik, a melyre vérszentes helyről mindennemű állat felhajtható. Vasárnap a kirakodó vásár tartatik.

Fényes nappal betörték egy makói üzletbe. Weisz Mózes tőrtéri kereskedő ma bezárta üzletét és hazament ebédelni. Ebéd után egy óraker érkezett vissza az üzletbe, ki akarta nyitni az üzletajtót, de csodálkozására az nem volt bezárva. Mivel határozottan tudta, hogy eltávozásakor a kulcsot ráfordította az ajtózárra, rögtön gyanussá vált a nyitott ajtó és első teendője volt az asztalfiókhoz menni, amelyből a mai napon begyűlt pénzt éppen ma egész véletlenül elfelejtette bezárni. Elképedve állapította meg a kereskedő, hogy a fiók egész tartalma mintegy 700 korona hiányzik. A vizsgálat megállapította, hogy a tolvaj a bezárt ajtót alkulcsal kinyitotta és a nyitott fiók egész tartalmát, 600-700 korona közl összegét magához vette és anélkül, hogy az ajtó újból bezárta volna, távozott az üzletből. A nyom, ami egyedül árulója a vakmerő lopásnak, egy borszagú zsebkeendő, amit a tolvaj az asztalon felejtett. Teljes apparátussal indult meg a vakmerő tolvaj kézrekerítése után a nyomozás.

A makói republikánusok. Miniszteret, a múlt év április 14-én republikánus népgyűlést hívott össze Makóra Nagy György dr. A népgyűlés a hatóságnak nem volt bejelentve, ezért Rákossy Gyula

rendőrkapitány felosztatta azt és a résztvevőket - körülbelül 15-20 ügyvédet, kereskedőt, ügyvédet - kihágásért 8-15 napl elzárásra és külön magas pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletet az alispán, majd nemrégiben a belügyminiszter is helyben hagyta és így az jogerőre emelkedett. Az elítéltek eleinte királyi kegyelemért akartak folyamodni, de mivel nem bíztak abban, hogy ezt megkapják, belenyugodtak a változhatatlanba és szombaton megkezdték büntetésük kitöltését a makói járásbíró fogházában. Az ítélet elzárásra, tehát a közigazgatási fogdára szól ugyan, de megengedték nekik, hogy a járásbíró fogházában töltsék ki büntetésüket, ahol saját koszon lehetnek.

Milyen lenne a mozgósítás?

Kitűnően föl van készülve a monarchia.

Napok óta háboruszagot orront a levegőben a legjobb békés polgár s a legmindennapi beszélgetéseknek is ez az egy tárgya van, korcsmákban, kaszinókban, kávéházakban, utcai akadalmakban. Szeretné az ember hinni, hogy vaklármá az egész, de nem igen meri. A szállingózó, bár még eddig alaptalan mozgósítási hírekkel kapcsolatban, melyek leginkább az őzi gyakorlatokra széküldött behívók félreértéséből táplálkoznak, érdekesnek tartjuk közölni a következőkben egy magasrangú katonatiszt megnyugtató véleményét egy esetleges mozgósításról.

Ha csakugyan megkapnánk a mozgósítási parancsol, huszonnégy órán belül már indulnánk is, mondja kitűnően tájékozott informálónk - Szerbiát három oldalról megtámadni. Komolylyá - legalább a mi szempontunkból - akkor lenne a helyzet, ha a monitorokat elindítanák Belgrád ellen. Belgrád védhetetlen a ezt a szerbek tudják legjobban. Négy évvel ezelőtt, mihelyst megindultak a monitorok, a lakosság mindjárt tömegesen menekült Nisba. A zimonyi hidat, amit a monarchia és Szerbia együtt építettek, természetesen mindjárt fölröbbantának a szerbek, mert az építkezésnél az volt ugyan a megegyezés, hogy aknákat egyik hidfőnél se szabad elhelyezni, de bizonyos, hogy a szerbek nem respektálnák ezt a megegyezést. Ez különben nem sokat segítene Belgrádon, mert Zimonyban raktáron vannak a vasraveztek, amelyekkel félnap alatt helyre lehetne állítani a hidat s egyébként Zimonyból az exponált helyen levő, semmivel se védett Belgrádot egy nap alatt rommá lehet bombázni.

A monitorok elindulásával egy időben a fehértemplomi tábori nehéz tarackűteget is letolnák Temeskubinba, ahonnet a szintén meglehetősen győnge Szemendria bombázását kezdenék meg.

Ezekkel a mozdulatokkal párhuzamosan szállítanák a legénységét a hadihajók, melyek az új típusu, hatalmas kaliberű ágyúkkal hét kilométeres körzetben rögtön megtisztítanák a partokat. A flottát a Lloyd, az Adria és az Ugarcroata hajói egészítik ki, amik nemcsak személy- és munició szállításra alkalmasak, hanem, külö-

nösen az újabbak, valóságos hadi hajók. Ugy vannak építve, hogy ha szükség kívánja, a dockokban három-négy nap alatt rájuk szerelhetők a kész páncélok és fölállítható rajtuk az ágyutornyok.

A tápvonal is elő van már készítve. A budapesti konzervgyárban most naponta kétszáz ökröt dolgoznak fel, ugyanannyit Pozsonyban, még többet az állami konzervgyárban. A legényiség naponta 500 gramm húst kapna.

Tábori tűzérsgünk újabban kitűnően van felszerelve olyan ágyufajtákkal, melyek az eddigieket lövedékeik nagysága, lőtávolság és harcképesség tekintetében messze fölülmulják. A Skoda-gyár piliseni ágyuöntőjéből kikerült új tűzérsgű fegyverek egyike a harminc és fél centiméter kaliberű tábori mozsár, másik a tíz és fél centiméteres nehéz ágyu, mely gránát- és srappel-tűzelésre alkalmas 3.6 méteres csövvel tizenkét és fél kilométer távolsáig állítható be hatásos működésre. Az új tábori mozsarak, melyek annak a típusnak a tökéletesítése, amiket a japánok használtak Port-Arthur ostrománál, 4.3 méter hosszúak, bombalövedékük 1 méter és 12 centiméter, súlya 400 kilogram és 30 kiló robbanóanyaggal van töltve. Legnagyobb lőtávolsága kilenc és fél kilométer s óránként tíz lövést lehet vele tenni.

Szóval a monarchia kitűnően elő van készítve a háborúra, de magától értetődő, hogy az előkészületek részletezése és a megmozdítás ideje nem jutható dombra s a mozgáskészségről szállingózó kóssa hírekkel legtöbbszörre aiptalanul rémitgetik egymást az embe-
rek.

A dombiratosi országuton . . .

Állatias merénylet történt.

Emberbőrbe bujt vadállatot tartóztatott le tegnap a kevermesei csendőrség. Elvetemült embert, aki az országuton gyanútlanul haladó ártatlan leánygyermekre rontott s megbecsületeltette.

A szörnyű merénylet egy történet, hogy egy 11-12 év körüli leányka a kevermese-dombiratosi országut mentén legeltette édesapja tehénét. A tehén el ellegelt, a leányka pedig virágot szedett. Amint így játszott az árokparton, egyszerre csak arra jött Lukács János dombiratosi napzármas s beszégetésbe elegyedett a leánykával, közben figyelt, hogy nem jár arra valaki.

Mikor látta, hogy egy lélek se közeledik az uton, rátámadt a leánykára s merényletet követett el ellene. A szerencsétlen gyermek persze védekezni nem tudott, csak sírva szaladt haza, ahol elpanaszolta az esetet a szüleinek. A szülők nyomban a csendőrségre siettek s feljelentést tettek a merénylő ellen, akit a csendőrség nyomban letartóztatott s átadott a bíróságnak ahol szigorúan meg fogják büntetni szörnyű bűnéért.

Makulatur-papír

kiadóhivatalunkban jutányos áron kapható.

SZÍNHÁZ.

Varjas Antal az Urániában. Aligha évezett a makói közönség olyan kiváló és eredetien egyéni színművészetet a város falai közt, mint amilyenben része lesz szombaton és vasárnap az Urániában, amikor Varjas Antal, a fővárosi Royal orfeum kedvenc művésze szerepel. Szegeden a Korzó-mozi óriási nyárihelyiségét színlígg megtöltő publikum a legnagyobb elragadtatással szemlélte azt a fényes, egyéni művészetet, melyet Varjas nyújtott s ez maga is garanciája annak, hogy a makói közönség nem fog csalódnai s pénzéért igazán művészi ellenértéket fog kapni, melynek szolgáltatására féltő gond-
del figyel a publikum legkényesebb ízlését is kielégíteni akaró Uránia — igazgatósága.

REGÉNY.

Egy világváros rajtjelmei.

72. fejezet.

Legyőzött Góliát.

— Kinek ígerte?

— Az én bátyjának.

— Hm, nem hiszem, a Góliát nem rossz szívű ember. No, majd beszélék vele . . .

Gusztó először csak ennyit beszélt Piroskával. De akkor nap alig várta, hogy este legyen és másodszor is le kelljen mennie a fogoly leányhoz.

Megint oda állott Piroška elé s így szólt:

— Nagyon sajnálom magát, Piroška. A bátyám nincs lithon, elutazott Balászerdőre, kedvem volna magát kiszökíteni innen.

— Tegye meg es megáldja az isten, felsíte Piroška esdő, remegő hangon.

— Csakhogy maga nekem tessék. Olyan kedves orcája van, olyan szépen tud reám nézni, hogy még éjszaka is magáról álmodom.

— Pedig én egy tönkrement, szánaalomranéló teremtés vagyok.

— Csak képzeli! Amint kiszabadulna ebből a dohos pincéből, megint visszajönne a színe is, a kedve is. Legyen a kedvesem és én elviszem innen azonnal.

— Ezen az áron nem mehetek, fiatal ember.

— Miért? Csunya vagyok?

— Másért.

— Mert mást szeret. Ugye, szeret valakit?

— Szeretek.

— Hajh, hajh! De irigylem tőle! sohajtá a fiu.

Piroška szemel felragyogtak. Szívében már nagyon régóta nem érzett olyan jó érzést, mint ekkor.

— Tehát a börtön közelében is van egy lény, aki én rám szeretettel gondol? rebegte halkán. Kedvesül hív engem, a meggyalázott leányt, az elliport virágot. Bámulatosan romlatlan szív. Valjon hogyan kerülhetett ide?

— Nos, gondolkozik? kérdé a fiu. Ne habozzon olyan sokáig, szeressen és jó helyre szállítom.

— Mást szeretek, fiatal ember. De ha megelégszik azzal, hogy őnt tisztelni és becsülni fogom, vigyen arra, s merre akar, hű szolgája leszek, csak vigyen innen.

— Kedves kisasszony tudja

meg, hogy én még nem voltam szerelmes soha. Magát úgy vinném el innen, hogy majd később a feleségem legyen. Még nem nősihetek, tizenkilenc éves vagyok, de el tudám tartani, pénzem van, a bátyám annyi pénzt ad, amennyit elkölteni sem tudok.

— És hová vinne?

— Először is . . . Gusztó elhallgatott és megvakarja a füleit. — Nos, hová vinne? sürgeté Piroška nyugtalanul.

A fiuban az isten küldöttjét, mentő és segítő kezet látott s csak arra gondolt, hogy a fiu szabadítsa ki, ígér neki mindent s majd ha kint lesz a börtönből elmondja neki szomorú sorsát s a jószívű fiatalembert megkéri, hogy hívja hozzá nagyszülőit, róla pedig mondjon le, ha ugyan lítkának elmondása után önként vissza nem lép!

(Folyt. köv.)

Nyilttér*)

Minden külön értesítés helyett.

Fischer Gyula

és

Neumann Ilonka

jegyesek.

Fontos tudnivaló!

Miután Makón eddig sárga arany színű dugóval palacsór csakis üzletből hozott forgalomba és miután mostanában már több üzletben más gyártmányu söröket is dugaszolnak olyan színű dugóval, batorokodom a nagyérdemű közönség figyelmét arra felhívni, hogy tévedés elkerülése céljából sziveskedjék a dugón levő nyomást elolvasni, amely a következő felirattal van ellátva:

Kőbányai Polgári Sörgyár R. T.

Továbbá figyelni kell arra a felirásra is, hogy van Temesvári Polgári sör is, amely nem azonos az én sörömmel, amely: Kőbányai Polgári Sör R. T. címmel van ellátva.

Iritz Sámuel özv. cég

a Kőbányai Polgári Sörgyár R. T. főraktárosa.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Olcsó ásványvíz-forrás!

Mindenki csodálkozik, hogyan lehet ily olcsó árban ásványvizet kapni. Egy családi üveg (1 1/2 liter) szénsavdus alkalikus ásványvíz

30 fillér.

Ha azt akarja, hogy egészsége tartós legyen, úgy fogyassza az „APOLLO” borezetet, mely borral, citromlével, málnaszörppel felséges ital és feleslegessé teszi a drága külföldi vizek használatát. Már csak azért is nélkülözhetetlen, mert üdít, gyógyít és olcsóbb a szódaviznél. Kapható

TENGERICS és IGAZ

fűszerüzletében, Makón.

Megbízható, családtalan

takarítónőt

keresek. Cim a kiadóhivatalban.

CIRKUS VARIETE KILLIAN

Makón, a püspökkert mögött folyó hó 9 én tartja

megnyitó disz-előadását.

Magyarország elsőrendű cirkusz-variété vállalata. — Elsőrendű művészek és művésznők. — Saját zenekar. Részletes program az előadás napján. — Bővebbet a falragaszok.

Az igazgatóság.

Földeladás.

Kocsorhátón, a valkányi határban

30 katasztrális hold föld

buza vagy hagymatermés alá örök-áron szabadkézből eladó. Értekezhetni lehet a helyszínen JOÓ IMRE megbizottal.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, azepő, májfelt, arc- és kézvrősség és mindenféle bőrtisztáltság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 korona. Szappanok 150 fill. Készletük az ér-
mekkel lettek kitértelve.

Társaskocsi vállalat

értesítése.

Értesítjük a tisztelt Maroson fürdőző közönséget, hogy e hó 28-án, azaz vasárnaptól kezdve a

társaskocsit a marosi fürdőhöz megindítjuk

és pedig a következő időszakban. Délelőtt 9 órakor, délután 3, 4, 5, 6, 7 órakori pontos indulással. A viteldij a marosi fürdőig, vagy vissza a főtérre

24 fillér.

Bétkocsi és kedvezményes bérlet-jegyek mindenkor kaphatók.

Tisztelettel

a Társas- és bétkocsivállalat

Telefonszám 164.

Allítsa meg

a rikkanosot és kérjen tőle egy „Makói Független Ujság”-ot, megtalálja benne amireszüksége van.

Kiadó föld.

Közel a városhoz szabad gyökérnek szép, tiszta és igen jó minőségű föld kiadó IRITZ MIKSÁNÁL.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a t. gazdaközönség becses tudomására hozni, hogy Szent János-tér 20. szám alatt (saját házamban

GAZDASÁGI GÉPRAKTÁRAMBAN

a legújabb modellű eredeti

JOHNTSON kéveköltős aratógépek már megérkez e és azokat a legolcsóbb árban bocsájto nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdánál működnek, azok legnagyobb megelégedésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, ugyisintén már megérkeztek a legújabb négyzetes kukorica űltetők is. - Ugy az aratógépek, mint a kukorica űltető gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Pontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. - Raktáron tartok kiűnő Sisal-féle kéveköltő zsinogot, elsőrendű gépolajat, Bacher-féle ekéket amerikai tüköracél kormánynyal, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utazatu vaspálcás boronákat, répa és szecskavágókat. - Egyuttal bátorkodom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavító műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakoskerűbben, jutányos áron készítek autogén hegesztő géppel a legkomplikáltabb munkákat végzem. - Vízvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. - Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel!

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. ujszám.

Saját készítésű szabadalmazott hagymakapak állandóan raktáron.

Részletfizetési kedvezmények.

Telefon szám 126.

Kiadó föld.

Idősb BENCZE ISTVÁNNAK a Rákosi-ut mentén, a belső dűlőben Nagy István szomszédságában levő

6 katasztrális hold földje

gabona és részben vetemény alá hasznosbérbe kiadó. Értekezhetni lehet ifj. BENCZE ISTVÁNNAL, Grót Vay-utca 24. szám alatt.

Hol legolcsóbb Makón a kenyér ?

Egy klg. jóízű kenyér

17 krajcár

özv. Feuer Zsigmondné jóhírnevű sütődjében. - Minden nap kétszer friss kenyér.

Első magyarországi sirkőgyár.

Nálam az összes márvány- és

granit sirkövek

25 %-al olcsóbban kaphatók mint eddig voltak, mivel azokat újonnan berendezett gyáramban magam készítem.

Vasbeton sirköveket

6 személyre, 25 évi felelősség mellett 800 kor.-ért vállalom 3 évi törlesztésre, kamatmentesen.

GLÜCK LAJOS

Makó, Szeged-utca, saját ház.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség figyelmét felhívni az általam zománcból, majolikából és porcellánból készült

takaró-tűzhelyekre,

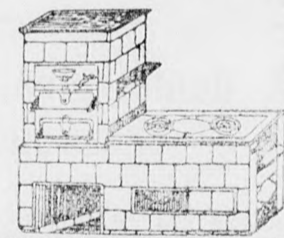
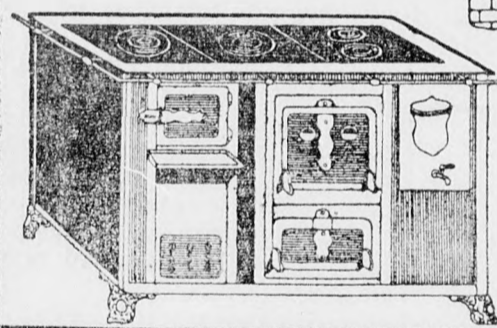
melyek különböző kivitelben nálam mindenkor készen kaphatók és műhelyemben bármikor megtekinthetők.

Rajzintával és költségvetéssel díjtalanul szolgálók vagy levélbeli megkeresésre vidékre is megyek. Sirköveket egyszerű és díszes kivitelben készítek, mindennemű lakatosmunkát vállalom.

GUOLIN MÁTYÁS

épület- és műlakatos Makó, Megyeház-u. 34.

Vendéglő és házeladás.

Az újvárosi állomás mellett újonnan épült HÁZ, melyben igen jó forgalmu VENDÉGLŐ és nagy jövőjű

üzlethehelyiség

is van (a ház 10 lakosztályból áll, pince, tekepálya és 800 négyzetgöl parkirozható portával) családi ügyek miatt kedvező feltételek mellett jutányosan eladó, esetleg augusztus 15-től hasznosbérbe kiadó.

Ugyancsak a Sirkert-utca 486. sz. alatti HÁZ, melyben több mint 40 év óta igen jó forgalmu

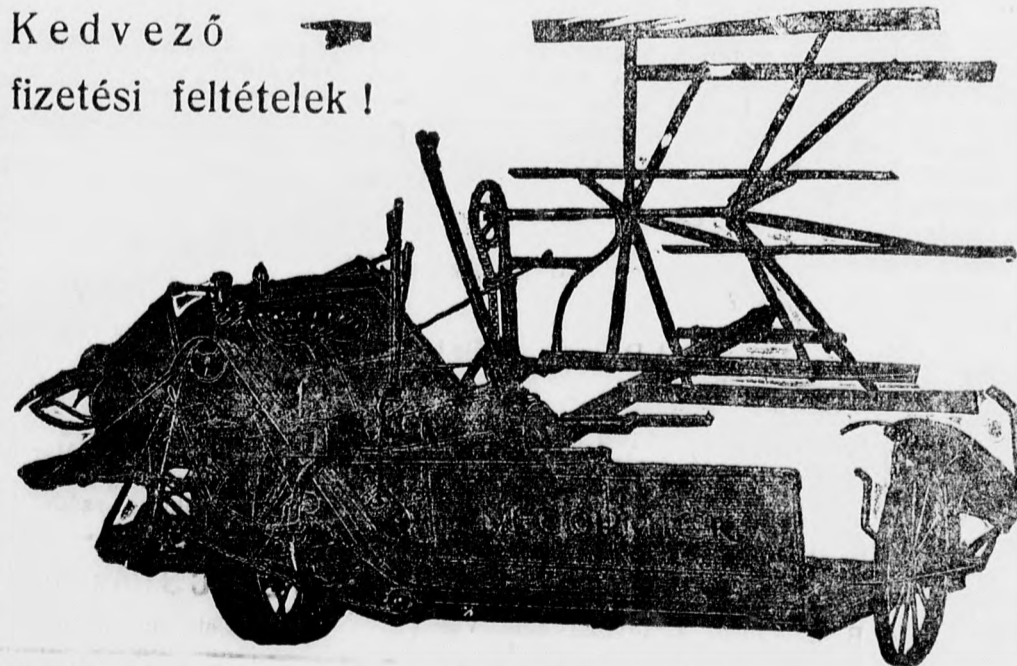
FÜSZERÜZLET

van trafikengedéllyel és pálinkafőzdével, kövezett udvar szép nagy kerttel együtt örökáron szabadkézből eladó, esetleg 200 négyzetgöl ezen portából eladó. Ugyanott épületfák és éleztő készítéshez szükséges teknő, szaggató asztal és szárító van eladó.

Értekezhetni lehet:

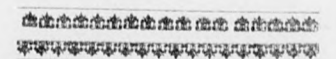
Tamás Mihálylyal Apátfalván és **Ratkay Jánossal** Makón, Sirkert-utca 486. sz. a.

Kedvező fizetési feltételek!

Manilla zsinog, páncél acél kormányu ekék. Mindennemű gazdasági gépek, olajok, kenőcsök, tömítő anyagok. Mindennemű gépekhez való alkatrészek a legelőnyösebben kaphatók:

Glück Samunál Makón.

Magyar állami két hengeres magánjárók, legújabb motorok, golyós

csapágyas

cséplőgépek,

gazdasági kis motorok, takarmánykamarak. Világhírű

„Cormick“

aratógépek, fűkaszálók, lógereblyék - tárcsás boronák.

Hogyan leszünk 100 esztendősek?

Válasz: Igyék naponta 2-3 palack

Szent István Dupla Malátasört.

Ez nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de cscdálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység-, álmatlanság- és gyomorbetegségeknél; igen ajánlatos lábbadozó betegeknek és szoptató nőknek is. o o
Ezen világhírű sört a Kőbányai Polgári Serfőzde gyártja.

Kapható kizárólag IRITZ SAMUEL özv. cégnél.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

ujjonnan bevezetett áru, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona 98 fillé
Női háló kabátok	1 " 98 "
Női háló ingek	1 " 98 "
Női nadrágok schiffonból	1 " 98 "
Női nadrágok pargetből	1 " 98 "
Diszes párnák	1 " 98 "
Schiffon alsók	1 " 98 "

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kosztümök, éány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok eredeti párisi modellek.

Gyászárunkban állandóan nagy választék!

Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Zeitler Rudof és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség szives tudomására hozni, hogy a jéggyártást és jégkihordást már megkezdtük és

KRISTÁLYTISZTA MŰJÉG

malmi irodánkban (36. telefonszám), megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi lisztüzleteinkben kapható.

50 kilóig a jég ára 4 fillér, ezen fölül mennyiségnél 3 fill.

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen

A „MAKÓIFÜGGETLEN UJSÁG“-ba.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a „Próféta“ vendéglőben sok évi tisztességes működés után Csármán Sándorné eltávozott és helyébe KÖTELES BALINTOT alkalmaztam. Kérem a nagyérdemű közönség további pártfogását.

Teljes tisztelettel Iritz Sámuel özv.

Legjobb elsőrendű kőbányai sörök.

Eredeti gyári töltésű, leggondosabban tisztán fejtve kisebb és nagyobb mennyiségben Iritz Sámuel özv. kőbányai sörfőzdejében szerezhetőek be a legelőnyösebb árak mellett.

Igyon maga is

KAKUKFŰ KESERŰT!

Készíti: Rankovszky J. cége

A KAKUKFŰ
GYOMORLIKÖR

nélkülözhetetlen ital
gyomor bántalmaknál.

Kapható mindenütt.

Makón főraktár:

Sándor Zsigmond
gyógyszerárában.

Értesítés! Az aratási és cséplési időnyre a legjobb pálinkákat

minden minőségben, o'csó árakban a régi elismert jó hírnevű IRITZ cégnél a legmértányosabb árban szerezhető be. — Továbbá figyelemre méltó eredeti kőbányai gyári töltésű, legjobb minőségű

Kristály, Maláta és Duplamaláta sörök

szintén nálam szerezhetőek be a legolcsóbb árakban. Teljes tisztelettel IRITZ SAMUEL ÖZV

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedüli valódi kölniviz, kölniviz-szappan és puder minden jobb drogeriában, illatszer és gyógytárban kaphatók.

Ügyeljünk a pontos címre: JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.

Minden hasonlónevű utáztatot utasítsunk vissza.

Főraktár Makón: POPPER GYULA drogeriájában.

Magyarországi képviselő: Holzer Emil Zoltán Budapest, VIII.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Nagy István ur saját házában (Dessewffy-tér 7. szám alatt) levő

czipész üzletét

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be és ezáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó munkákat a legkényesebb igényeknek megfelelően a legolcsóbban készíthetek. Együttal van szerencsém tudatni, hogy mindennemű férfi, női és gyermekcipőket raktáron tartok és azt olcsó áron árusítom.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, tisztelettel

BÁNSZKY TAMÁS.

Egy fiu tanulónak felvétetik.

SZEPLŐ, MÁJFOLT, MITESSER

és minden egyéb tisztáltsága az arc vagy kéznek rövid idő alatt elmúlik

a Csillag-crém

használatát által. 1 tégely ára 1 kor. Nem zsíros, nappal is használható. Szappan a bőrt fehériti és fonomítja. 1 drb. 70 fill., 3 drb. 2 kor. CSILLAG-POUDER 3 SZINBEN, 1 DOBOZ 1 KORONA.

Hajhullás és hajkorpa ellen legjobb a POPPER féle H A J S Z E S Z. A hajgyökereket erősíti és a haj hullását meg- szünteti. Ára 1 és 2 korona.	A fogak épségben tartására és A SZÁJ tisztán tartására a P O P P E R -féle Menthol szájvíz a leghatásosabb. 1 üveg 70 fillér.	Ősz haj fiatal színének vissza- adására a Popper féle H AJIFJITÓ a legjobb. Néhány napi használat után a haj ere- etiszínét visszaadja. Ára 1 és 2 korona.
--	---	---

Kapható egyedül:

POPPER GYULA drogériájában Makó, Főtér.

TEJCRÉM Próba tégely tejerém
1 tégely ára 50 fillér. tejerém szappan
tejerém powder

20 fill.

Javitásokat a leg-
szakszerűbben és
legpontosabban
... végzem. ...

A raktáron levő ék-
szerárakat a leg-
olcsóbb árban
... árusítom. ...

ÜZLET ÁTHELYEZÉS

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

óra- és ékszer-üzletemet

május 1-én Böhm-házból Ott Károly mellé, Kertész Aladár újonnan épített házába

HELYEZTEM ÁT.

Amidőn a legjobb és legpontosabb kiszol-
gálásról előre is biztosítom, a nagyér-
demű közönség szíves pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

ZABLAHOVSZKY SÁNDOR

órás és ékszerész.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS.

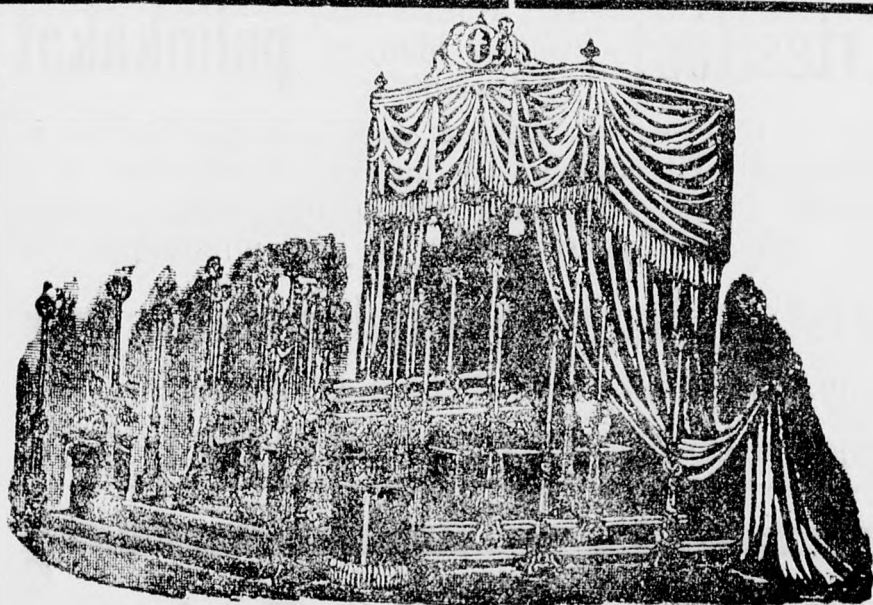
Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy

szabó üzletünket

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, Saját készítésű kész férfi és gyermekruhákat. Külön mérték- osztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról bizto-
sítjuk. Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és társa
férfi szabó.

ÉRTEBITÉS!

HORVÁTH NÁNDOR-féle

disztemetkezési vállalatot MAKÓN Szegedi-utca

(GLÜCK-FÉLE HÁZBAN)

édes atyám megvált és annak vezetésével engem bizott meg.

Temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompa-diszostályig pontos és megbízható kegye-
lettjeljes kiszolgálással rendezek.

Hullaszállítás és exhumálást bárholnan bárhová pontosan és legszolidabb árak mellett eszközölöm.
Nagy választékban tartok raktáron különféle szi-

nezésű érc, tölgy, brillantin, köves, nikkell, selyem, bársony és selymezett brokáttal átvont, valamint minden színezett festésű fakoporsókat.

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejfák és jelző sirkeresztek.

Sirkoszoruk érc-, élő- és művirágokból 70 fillértől kezdve.

Diszgyászokcsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul bocsájtom a nagyérdemű gyá-
szoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást díjtalanul végzem.

Céлом az, hogy a nagyérdemű közönséget meggyőzzem üzletem szakszerű és legszolidabb alapon val vezetéséről és ez által a nagyérdemű gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem.

Magammat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába és jóindulatába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz. fev. ref. ó-templom mellett.) a Horváth Nandor utóda cég vezetője.

MOLNÁR KÁROLY